

LSA DOMES SĒDES PROTOKOLS

18.08.2020.

Rīgā

Nr. 2020/DP8

Augstākās izglītības iestāžu (AII) studējošo pašpārvalžu (SP) sasauktā un Latvijas Studentu apvienības (LSA) rīkotā ārkārtas domes sēde

Domes sēdes norises vieta: Tiešsaistē, lietotnē "Zoom"

Sēde izsludināta: ar e-pasta starpniecību 2020. gada 14. augustā

Sēdes sākums: 19.02

Sēdē piedalās: 34 no 51 balsstiesīgajiem – konstatēts kvorums

Sēdē piedalās:

Domnieki:

Kristafers Zeļuks (BA)
Ieva Lukaža (BAT)
Krista Ribakova (BAT)
Kristaps Jumis (DU)
Ieva Iraida (EKA)
Ričards Leitendorfs (ISMA)
Nika Nikola Rakša (LiepU)
Reinis Lansmanis (LiepU)
Anna Marija Kučinska (LKA)
Daniels Balodis (LKALKK)
Agnese Vasiļjeva (LLU)

Daina Taupmane (LLU)
Karlīna Strautmale (LMA)
Santa Leimane (LMA)
Justīne Širina (LSA)
Rolanda Ķīkule (LSPA)
Deniss Celuiko (LU)
Līga Rudzāne (LU)
Olga Ošeniece (LU)
Paulīne Leimane (LU)
Beāte Blumberga (RISEBA)
Guntis Kalniņš (RISEBA)
Amanda Barkāne (RSU)

Laima Kampa (RSU)
Paula Feldmane (RSU)
Dina Soma (RTA)
Sandis Proms (RTA)
Edijs Ozols (RTU)
Lāsma Reisa (RTU)
Mārtiņš Arājs (RTU)
Sandis Migla (RTU)
Oskars Vasmuss (VeA)
Beāte Velpe (ViA)

Viesi:

Alise Pokšāne (LSA)
Elīza Dāldere (LSA)
Igoris Uhaņs (LSA)
Katrīna Sproģe (LSA)

Evelīna Melānija Puzo (LSA)
Aigars Plūģis (LSA)
Aiva Staņēviča (LSA)

Aneta Tarasova
Sanita Strenģa
Emīls Bišofs (LJA)

Sēdes darba kārtība:

1. Domes sēdes atklāšana
2. Domes sēdes darba kārtības apstiprināšana
3. LSA atbalsts iniciatīvai par atbalsta mehānismu piešķiršanu maksas studējošajiem valsts un privātajās AII
4. Papildu atbalsta mehānismu nepieciešamība studējošajiem COVID-19 krīzes seku mazināšanai

1. Domes sēdes atklāšana

J. Širina saka uzrunu.

J. Širina: Domes sēdes iniciatori ir AII SP vadītāji, kas pēc AII SP vadītāju tikšanās norādīja, ka ir nepieciešams sasaukt ārkārtas domes sēdi, lai pieņemtu lēmumu par rīcību situācijā, kas ir radusies ar studējošo finansiālā atbalsta mehānismiem.

I. Uhaņš informē, ka kvorums ir konstatēts.

J. Širina informē par domes sēdes norisi.

2. Darba kārtības apstiprināšana

J. Širina: Vai kādam ir ierosinājumi darba kārtības papildināšanai vai iebildumi pret darba kārtību norādītajā redakcijā?

Ierosinājumi, iebildumi netiek saņemti.

Izsludināts balsojums:

“Par 2020. gada 18. augusta ārkārtas domes sēdes kārtības apstiprināšanu.”

Mandātus “Par” paceļ vairākums. “Pret” vai “Atturas” neviens nebalso.

Lēmums: **2020. gada 18. augusta ārkārtas domes sēdes kārtība ir apstiprināta.**

3. LSA atbalsts iniciatīvai par atbalsta mehānismu piešķiršanu maksas studējošajiem valsts un privātajās AII

J. Širina: Kopš ir sākusies Covid-19 izraisītā krīze, ir panākti vairāki finansiālā atbalsta mehānismi studējošajiem. Pirmkārt, kopš 12. augusta studējošie var saņemt valsts galvotos studiju kredītus jaunajā studiju un studējošo kreditēšanas sistēmā. Jūnija sākumā tika lemts par atbalsta fonda izveidi jaunajiem speciālistiem, kam ir pieejams finansiāls atbalsts četru mēnešu garumā. Treškārt, kopš 13. augusta visas AII var pieteikties Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) nodarbinātības programmai, kuras ietvaros AII tiek sniegta iespēja nodarbināt studējošos AII un izmaksāt par darbu viņiem stipendijas. Savstarpējās AII sarunās ir diskutēts par to, ka ar SP atbalstu minēto nodarbinātības programmu varētu piedāvāt arī, lai studējošie izietu praksi, ja tā iekļaujas studiju programmā. Sīkāka informācija ir pieejama NVA mājaslapā. Ceturtkārt, 12. augustā tika pieņemts Ministru kabineta (MK) lēmums par valsts budžeta stipendiju apjoma palielināšanu no 99,60 uz 200 eiro, kam Izglītības un zinātnes ministrija ir piešķirusi 5,1 miljonus eiro 2020./2021. akadēmiskajā gadā. Tiek palielināts arī valsts budžeta stipendiju skaits. Stipendiju piešķiršanā tiek ņemts vērā arī studējošā ienākumu samazinājums Covid-19 ietekmes dēļ.

Minētais mehānisms ir raisījis plašas diskusijas sabiedrībā un medijos. Tiek izteikts pārmetums, ka ir radusies situācija, kurā par valsts budžeta līdzekļiem studējošie tiek privilģēti attiecībā pret maksas grupās studējošajiem, un ka atbalsts stipendiju veidā netiek vienlīdzīgi sniegts visām studējošo grupām, ko ir skāris Covid-19. AII SP vadītāju sēdē tika diskutēts par to, ka minētais risinājums bija ātrākais iespējamais no IZM puses, jo Augstskolu likums (AL) neparedz valsts budžeta stipendiju piešķiršanu maksas grupās studējošajiem. LSA valdei strādājot pie sociālo atbalsta mehānismu izveides, notika saskarsme ar vairākiem šķēršļiem – pirmkārt, Labklājības ministrija (LM) nav ieinteresēta jauna atbalsta mehānisma izveidē specifiski studējošajiem, tā kā šībrīža sociāli ekonomiskajā situācijā ir arī vairākas citas sabiedrības grupas, kam ir nepieciešams finansiālais atbalsts, un LM nepietiek kapacitātes tā izveidei, tāpēc šis jautājums tika novirzīts IZM. IZM politiskā nostāja, ko izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska vairākkārt apliecinājusi medijos, ir, ka valsts budžeta stipendijas ir jāsaņem akadēmiski izcilākajiem studējošajiem.

Atbildot uz mehānisma izveidi, portālā manabalss.lv Lāsma Bērziņa, kas ir Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas studējošā un Biznesa augstskolas “Turība” darbiniece, ir iesniegusi iniciatīvu par atbalsta mehānismu piešķiršanu maksas studējošajiem valsts un privātajās AII. Iniciatīvas mērķis ir raisīt sabiedrībā diskusiju par radušos situāciju un mudināt Saeimu grozīt AL un rast iespēju sniegt finansiālu atbalstu arī maksas grupās studējošajiem.

G. Kalniņš: Uzskatu, ka iniciatīva ir jāatbalsta, jo tā veicinās vienlīdzīgāku apstākļu izveidi visās studējošo grupās.

D. Celuiko: Latvijas universitātes (LU) SP uzskata, ka iniciatīva par vienlīdzīgu apstākļu izveidi visiem studējošajiem ir atbalstāma, tomēr tās pamatojums nav pietiekams un esošajā redakcijā LU SP to neatbalsta. Šobrīd iniciatīva koncentrējas uz izveidoto atbalsta mehānismu, kas nosaka valsts budžeta stipendiju apjoma pieaugumu tikai uz vienu akadēmisko gadu.

M. Arājs: Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) SP ir iepazinušies ar aktuālo situāciju gan sociālajos tīklos, gan medijos. Iniciatīva par vienlīdzīgu apstākļu radīšanu visiem studējošajiem ir atbalstāma, tomēr RTU SP to neatbalsta esošajā redakcijā.

P. Feldmane: Aicinājums veikt balsojumu, ja vien kādam nav kardināli atšķirīgs viedoklis, tā kā Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) SP arī atbalsta LU SP un RTU SP viedokli.

J. Širina: Tiek novēroti pretēji viedokļi un tas rada sekojošus jautājumus. Kādi butu jābūt LSA rīcībai iniciatīvas atbalsta gadījumā – vai ir nepieciešams izplatīt informāciju LSA kanālos un SP darīt to pašu vai veikt aktīvāku komunikāciju ar lēmumu pieņēmējiem? Kādi ir priekšlikumi vienlīdzīgas attieksmes veicināšanai iniciatīvas neatbalstīšanas gadījumā? Kādas rīcības būtu jāveic?

I. Iraida: Uzskatu, ka iniciatīva būtu jāatbalsta bez liekām diskusijām, tā kā LSA pārstāv visus, gan valsts, gan privāto AII studējošos. LSA ir jādalās ar ierakstiem sociālajos tīklos un jāaicina arī citas SP uz līdzīgu darbību.

J. Širina: Precizējošs jautājums – tu aicini uz to, ka LSA atbalsta iniciatīvu un strādā pie tā, lai arī maksas studējošajiem būtu iespēja pieteikties valsts budžeta stipendijām?

I. Iraida: Jā – lai visiem studējošajiem būtu iespēja pieteikties uz valsts budžeta stipendijām.

D. Celuiko: Pati iniciatīva ir atbalstāma, tomēr ir nepieciešams izveidot pamatotu argumentāciju, ievācot informāciju par to, kāda ir šībrīža studējošo finansiālā situācija un nepieciešamība pēc atbalsta, ņemot vērā iepriekšminēto atbalsta mehānismu ieviešanu. Pēc datu ieguves, pamatojoties tajos var doties uz valsts iestādēm, novēršot situāciju, kurā LSA diskutē ar lēmumu pieņēmējiem bez konkrētiem datiem. Pamatoti argumenti varētu veicināt veiksmīgāku rezultātu.

K. Zeiluks: Banku augstskolas (BA) SP tika diskutēts par konkrēto jautājumu un nonākts pie secinājuma, ka līdzīgi kā RTU SP, LU SP un RSU SP, BA SP rosina meklēt veiksmīgākus iniciatīvas īstenošanas veidus. BA vienā studiju gadā, vienā studiju programmā ir mazs valsts finansēto budžeta vietu skaits un konkurence par tām ir ļoti sīva. Ir daudz akadēmiski izcilu studējošo, tomēr piešķirt visiem finansiālo atbalstu nav iespējams, tāpēc arī jāņem vērā sociālie aspekti, izvērtējot, kam finansiālā palīdzība ir visvairāk nepieciešama. Līdzīgi kā LU SP, BA SP aicina atjaunot datus par pašreizējo situāciju un pēc tam diskutēt ar lēmumu pieņēmējiem.

K. Ribakova: Rosinu atbalstīt iniciatīvu un strādāt pie veiksmīgākas redakcijas izveides, nešķirojot privātās un valsts AII. Iniciatīva rosina veikt grozījumus AL, nevis doties pie lēmumu pieņēmējiem kā LSA un ierosināt izmaiņas, tāpēc nesaskatu vajadzību atlikt atbalstu minētajai iniciatīvai līdz atjaunotu datu ievākšanai. LSA būtu jāveicina parakstu vākšana iniciatīvas atbalstam.

M. Arājs: Stipendija nav vienīgais pieejamais atbalsta mehānisms studējošajiem. Arī pašas AII izstrādā finansiālā atbalsta mehānismus studējošajiem, tai skaitā, maksas studiju vietās. Ir pieejami arī dažādi atbalsta instrumenti no valsts puses, tāpēc aicinājums ir padomāt par iniciatīvas atbalstīšanas esošajā redakcijā ilgtermiņa sekām. Šobrīd tas izskatītos kā īstermiņa risinājuma izcīnīšana, kas rezultētos ar negatīvu sabiedrības nostāju sociālajos tīklos un medijos.

E. Dāldere: Stipendijas nav vienīgais atbalsta mehānisms un visa problēma ir jāaplūko daudz kompleksāk. Izvērtējot, cik daudz manabalss.lv iniciatīvas nonāk Saeimā un cik daudzas tiek īstenotas, var izvērtēt to efektivitāti. Visiem studējošajiem ir nepieciešami vienlīdzīgi apstākļi, tomēr jautājuma risināšanai jābūt kvalitatīvai, tāpēc ir nepieciešama iepriekšēja situācijas izpēte un datu apkopošana. Var veicināt parakstu vākšanu, lai iniciatīvas virzība turpinās. Ir nepieciešams esošajā politiskajā kontekstā izvērtēt, kas aizsāka minēto iniciatīvu, kas ir ieinteresēts, lai tā izdotos un pašiem izlemt efektīvāko veidu turpmākajai darbībai. Ierosinu sasaukt darba grupu jautājuma izvērtēšanai. Atbalstu RTU SP, RSU SP un LU SP pausto

viedokli par nepieciešamību pēc redakcijas uzlabojuma. Jautājums ir ļoti nopietns, tas var veicināt arī grozījumus AL, tāpēc ir nepieciešamāka rūpīgāka tā izvērtēšana.

J. Širina:

Izsludināts balsojums:

“Par LSA atbalsta paušanu Manabalss.lv iniciatīvai “Par vienlīdzīgu atbalstu visiem studējošajiem Covid-19 ietekmē”.”

Balsojums tiek veikts izmantojot tiešsaistes rīka Zoom diskusijas logu. Balsojumā piedalījās divi no 34 balstiesīgajiem, nepiedalījās divi balstiesīgie.

PAR	PRET	ATTURAS
7	19	6

Lēmums: **LSA atbalsta paušana Manabalss.lv iniciatīvai “Par vienlīdzīgu atbalstu visiem studējošajiem Covid-19 ietekmē” netiek atbalstīta.**

4. Papildu atbalsta mehānismu nepieciešamība studējošajiem COVID-19 krīzes seku mazināšanai

J. Širina: Ir nepieciešami ieteikumi tam, kā LSA valdei turpmāk rīkoties un paust viedokli gan lēmumu pieņēmējiem, gan arī medijos. Iepriekšējā punkta diskusijas daļā izskanēja vairāki ierosinājumi, tai skaita aptaujas veikšana un datu ievākšana, kā arī aktuālās situācijas apzināšanu. Nepieciešams arī noskaidrot studējošo informētību par pieejamajiem atbalsta mehānismiem un to aktualitāti. Īpaša uzmanība jāpievērš situācijai maksas un to studējošo vidū, kam ir augstāks finansiālo grūtību risks. Šobrīd, ja neskaita studiju un studējošo kredītus, pieejamākā ir nodarbinātības programma, tomēr arī tajā ir tikai 3000 vietu un ir jāņem vērā AII dalība tajā.

M. Arājs: Nepieciešams ir ievākt aktuālos datus, jo situācija atšķiras no tās, kas bija sākoties ārkārtas situācijai. Balstoties iegūtajos datos būtu skaidrāka arī turpmākā rīcība.

J. Širina: Īpaši svarīgi būtu dzirdēt viedokli no reģionu un privātajām AII, jo no tām nav tik izteikta iesaiste darba grupās kā no Rīgas AII. Tas ir svarīgi, lai būtu lielāka izpratne par to, ka LSA jāorganizē darbība tieši reģionālo un privāto AII sakarā.

P. Feldmane: Iespējams ir jāpievērš uzmanība studiju maksas atlaidēm, to iekļaušanu kādā normatīvajā regulējumā.

J. Širina: Vai ir iespējams precizēt komentāru, tā kā visbiežāk studiju maksu atlaides ir AII iekšējais jautājums.

P. Feldmane: Konkrēta ierosinājuma nav, bet varbūt to vajadzētu noteikt AII stingrāk, reglamentējot nacionālā mērogā.

S. Proms: Liela daļa Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas (RTA) studējošo ir nodarbināti un, lai izvērtētu, kam piešķirt atbalstu, ir nepieciešams noskaidrot, kam tas visvairāk ir nepieciešams.

E. Dāldere: Izskanēja viedoklis, ka ir nepieciešams ievākt aktuālos datus, tomēr ir jāsaprot, kādā veidā tas tiek darīts – vai tiek veidota atkārtota aptauja tai finanšu aptaujai, kas tika veidota aprīlī, vai arī tiek pieprasīta informācija no institūcijām, kas administrē atbalsta mehānismus studējošajiem, tādējādi novērtējot, cik aktīvi tie tiek izmantoti un cik aktuāla ir atbalsta nepieciešamība, iespējams ir citi veidi informācijas ieguvei.

D. Celuiko: Ierosinātie avoti šķiet atbilstoši – studējošo pašnovērtējums un institūciju dati.

M. Arājs: Atbalstu atkārtotas aptaujas izveidi, lai iegūtu aktuālos datus un secinātu, kādai jābūt turpmākajai rīcībai.

J. Širina: Aicinājums SP – nākamajā valdes sēdē tiks diskutēts par turpmāko rīcību un veidotas iestrādes turpmākajai darbībai, kam sekos arī darba grupa. Lūgums SP palīdzēt ar informācijas izplatīšanu savos informācijas kanālos, lai dati būtu pietiekami reprezentabli. Vai LSA var paļauties arī uz privāto AII atbalstu, jo kā tika norādīts, ir svarīgi, lai aptaujas rezultātos atspoguļotos arī situācija maksas studējošo vidū.

G. Kalniņš: Ir nepieciešams veidot ciešāku komunikāciju, lai tiktu ievākti pilnīgāki dati no iesaistītajām pusēm.

Sēde tiek slēgta 20.08

**Sēdi vadija
Sēdi protokolēja**

**J. Širina
K. Freimane**

DOMES SĒDES REĢISTRĀCIJAS SARAKSTS

GK Guntis Kalnins (RISEBA SP)

AP Aigars Plūģis (LSA/palīgi)

SS Sanita Strenga (Viesis)

EB Emils Bisofs (Viesis)

- PA** Paula Feldmane (RSU)
- PL** Paulīna Leimane (LU SP)
- RL** Reinis Lansmanis (LiepU SP)
- RL** Ričards Leitendorfs (ISMA SP)
- RK** Rolanda Ķīkule (LSPA SP)
- SM** Sandis Migla (RTU)
- SP** Sandis Proms (RTA SP)
- SL** Santa Leimane (LMA SP)
- AV** Agnese Vasiljeva (LLU SP)
- EO** Edijs Ozols (RTU SP)

- IU** Igors Uhans (LSA) (Host, me)
- JŠ** Justīne Širina (LSA) (Co-host) **Mute** **More >**
- AP** Alise Pokšāne (LSA)
- AM** Amanda Barkāne (RSU SP)
- AT** Aneta Tarasova (VIESIS)
- BB** Beāte Blumberga (RISEBA SP)
- BV** Beāte Velpe (ViA)
- DT** Daina Taupmane (LLU)
- DB** Daniels Balodis (LKA LKK SP)
- DC** Deniss Celuiko (LU SP)

- DC** Deniss Celuiko (LU SP)
- DS** Dina Soma RTA SP
- ED** Elīza Dāldere (LSA)
- EM** Evelīna Melānija Puzo (LSA)
- IL** Ieva Lukaža (BAT SP)
- IM** Ints Mančass (BASP)
- KS** Karlīna Strautmale (LMA)
- KS** Katrīna Sproģe (LSA)
- KR** Krista Ribakova (BAT)
- KZ** Kristofers Zeiluks (RASP)

- KJ** Kristaps Jumis (DU SP)
- LK** Laima Kampa (RSU)
- LL** Lāsma Līga Reisa (RTU SP)
- LR** Līga Rudzāne (LU SP)
- MA** Mārtiņš Arājs (RTU SP)
- NN** Nika Nikola Raksa (LiepU SP)
- OO** Olga Ošeniece (LU SP)
- OV** Oskars Vasmuss (VeA) **Unmute** **More >**
- PA** Paula Feldmane (RSU)
- PL** Paulīna Leimane (LU SP)